

NIEUW GUINEA KOERIER

Koninklijk Inst. v. d. P. O. v. d. N. G.

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

9. SEP. 19

2e JAARGANG NO. 196

DONDERDAG 25 AUGUSTUS 1960

Drie verschillende lezingen van incident te Albertstad Voortdurende verwarring in Kongo

Drie verschillende lezingen worden gegeven door Katangese regering, de UNO-vertegenwoordiger in Elizabethstad en het Belgische ministerie van Defensie over de incidenten in Albertstad, waarbij twee burgers zijn gedood.

De president van de nieuw afgescheiden Mijnsstaat kondigde verzet aan, indien Kongolese troepen naar zijn gebied worden gezonden. Belgische onderdanen in Leopoldstad en andere steden staan opnieuw bloot aan razzia's.

De incidenten die in Albertstad in het noordoosten van Katanga hebben plaats gehad, hebben tegenstrijdige verklaringen van de Katangese regering en van de UNO-vertegenwoordiging in Elizabethstad tengevolg gehad.

Volgens de regering Tsombe zijn de troepen van de Mali-federatie, die deel uitmaken van de UNO-strijdmacht, aan het muiten geslagen en zouden zij leden van de Balubastam, die aanhangers van Loemoemba zijn, tegen Kongolese medeburgers hebben opgezet. Bij de botsingen die hier het gevolg van waren zouden twee burgers zijn gedood.

De Katangese regering heeft naar aanleiding hiervan een krachtig protest bij de UNO-autoriteiten ingediend. De Katangese lezing wordt echter door de vertegenwoordiger van de UNO in Elizabethstad in twijfel getrokken. Volgens hem zouden leden van de Katangese gendarmerie zijn opgetreden tegen pro-Loemoemba betogers. De bevelhebber der Malinese troepen had de UNO-vertegenwoordiger medegedeeld, dat de Malinese militairen trachten beide partijen tot matiging te brengen.

Uit Brussel komt een derde lezing van het Belgische ministerie van Defensie, waarin wordt gezegd dat Belgische troepen in Albertstad een aanval van Balubakrijgers op het spoorwegstation hebben afgeslagen. De Belgische militairen zouden de orde hebben hersteld en over Malinese militairen wordt in het communiqué met geen woord gerept.

De Belgische troepen waren in afwachting van hun vertrek naar België in Albertstad gelegerd. Dit vertrek was echter uitgesteld in verband met het uiteenvallen van de Malifederatie, naar aanleiding waarvan de Malinese militairen de wens hadden te kennen gegeven naar huis te willen terugkeren. Ierse troepen zijn momenteel naar Albertstad onderweg.

VERZET

De president van de nieuwe afgescheiden Mijnsstaat, dat een onderdeel

is van de vroegere Kongolese provincie Kasai, heeft gezegd dat de komst van troepen der centrale Kongolese regering naar zijn gebied op verzet zal stuiten. De president Kalonji zei zo nodig de hulp van de Katangese regering en buitenlandse regeringen te zullen inroepen.

Honderd man Kongolese militairen zijn door de regering in Leopoldstad naar Luluaburg gezonden, dat de hoofdstad is van de provincie Kasai en gelegen is in het deel van deze provincie dat de centrale regering is trouw gebleven.

De bewoners van dit gebied zijn voornamelijk Lulus die een ware terreur tegen de leden van de Balubastam uitoefenen. Er zouden in de afgelopen weken als gevolg van deze terreur zeker 235.000 Baluba's naar het zuidelijk deel van Kasai dat nu de Mijnsstaat is geworden, zijn gevlucht.

Volgens Kalonji heerst er op het ogenblik een nijpend gebrek aan voedsel en medicamenten. Kalonji is op het ogenblik bezig met de vorming van een leger uit de ruim 1 miljoen inwoners van de nieuwe staat.

RAZZIA'S

Onderwijl staan de Belgische onderdanen in Leopoldstad en andere steden opnieuw bloot aan razzia's, die door Kongolese militairen tegen hen worden ondernomen.

De militairen zijn op zoek naar spionnen. In Leopoldstad werden vier Belgen gearresteerd van wie er twee als spionnen werden vastgehouden. Ook werd beslag gelegd op een clandestine radiozender waarmee deze twee Belgen berichten zouden hebben uitgezonden. Voorts werden wapens en munitie gevonden.

Als gevolg van de razzia's was de veerdienst die de verbinding tussen Leopoldstad en Brazzaville in het voormalige Franse Kongo onderhoudt, voor de derde achterblijvende dag gesloten.

AMERIKAANSE BIJDRAGE

In Geneve werd een overeenkomst ondertekend, waarbij Kongo 5 miljoen

Nieuw-Guinea Koerier

Onafhankelijk dagblad voor Nederlands Nieuw Guinea

Uitgegeven door Gebr. Terlaak

Hoofdredacteur Drs. N. STREEFLAND

Redactie en Administratie Oranjestad, Loods 13, Telefoon 171
Abonnementsprijs f 6,— per maand f 16,— per kwartaal bij vooruitbet.

Postabonnementen f 7,50 per mnd. f 20,50 per kwart.

Advertentie tarieven

f 0.40 per mm. Bij contract (tenminste 1000 mm) f 0.36 per mm
Familieberichten f 0.32 per mm

Agente te Hollandia-Binnen: Mevr. Leeuwenburgh, p/a. Bloemenhandel "Yvonne"
Agent te Ifar: Bakkerij "BRAUN"
Agent te Manokwari: Hr. Lontho

dollar van de Verenigde Naties ontvangt om in de meest dringende behoefte te voorzien. Het geld is ter beschikking gesteld door de Amerikaanse regering als bijdrage aan het internationale hulpprogramma voor Kongo en is bestemd voor de financiering van de invoer.

was atoombom op Hiroshima overbodig?

Volgens het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken hebben drie buitenstaanders onlangs inzage gehad van geheime documenten over de conferentie van Potsdam in 1945.

Zij hadden verklaard een boek te willen schrijven over de conferentie, doch zij gebruikten de hun verstrekte gegevens voor een serie krantenartikelen, waarvan de publikatie veel stof heeft doen opwaaien in de Verenigde Staten.

Volgens deze artikelen zou president Truman hebben afgeweten van een Japans aanbod om te capituleren, nog voor dat de atoombom op Hiroshima werd afgeworpen. Hij zou Stalin echter hebben gesteund in de afwijzing van het aanbod.

Het ministerie verklaarde nu dat voortaan geen toegang meer zal worden verschaft tot geheim materiaal voor de officiële publikatie er van.

Door nieuw materiaal dat onlangs werd verkregen zal de publikatie van de documenten niet voor begin volgend jaar kunnen plaats vinden.

Mr De Rijke voorstander van "niet-inmenging"

Na afloop van de vergadering van de Democratische Volkspartij te Hamadi, stelden we aan Mr. J.O. de Rijke de vraag, welke perspectieven hij in deze partij zag.

Mr. De Rijke antwoordde, dat hij perspectief zag in iedere partij van Papoea's, die elke steun van Nederlanders miste. Er was nog veel onrijpheid, maar dat nam niet weg, dat hij zowel in Parna als in DVP veel zag.

Mr. De Rijke meende voorts, dat indien er door Nederlanders steun aan een dergelijke partij werd gegeven, deze niet mocht worden opgedrongen en ook niet stiekum mocht worden gegeven, maar dat de Nederlanders welwillende toeschouwers moesten zijn, die pas gingen helpen, nadat hun dat uitdrukkelijk was verzocht. Hoe minder wij ons opdringen, zo verklaarde hij, hoe meer de Papoea's van onze steun gediend zijn.

Op onze vraag of hij meende, dat dit principe van niet-inmenging volgens hem reeds door anderen was overtreden, antwoordde Mr. De Rijke, dat hij zich wat dit betreft voorlopig van commentaar wilde onthouden.

Meent U dat de DVP naast Parna reden van bestaan heeft, zo luidde een vraag onzerzijds. Mr. De Rijke gaf als zijn mening, dat het bestaan van beide partijen alleen reeds uit een oogpunt van concurrentie nuttig was. Het dwong de beide groeperingen om op politiek gebied actief te zijn, hetgeen tot scheppingsdrang aanleiding zou geven.

Hij achtte overigens de mogelijkheid niet uitgesloten, dat beide partijen elkaar uiteindelijk zouden vinden, gezien de grote mate van overeenstemming in de beide partijprogramma's, al meende hij dat de DVP gematigder was dan Parna.

Tenslotte wilde hij met nadruk verklaren, dat hij geen enkele functie bekleedde in de DVP en zich ook met geen enkele Papoea-partij wilde bemoeien. Wel was hij als ingezetene van Nieuw Guinea bereid om indien hij daar toe het verzoek ontving, als gastspreek op te treden.

Op onze vraag, wanneer de reeds aangekondigde Christelijke Democratische Unie zou worden opgericht, onthield Mr. De Rijke zich van alle commentaar.

Helicopter bracht zieke naar Hollandia

Vanmorgen heeft een helicopter van Hr. Ms. "Karel Doorman" een zieke naar het Centraal Hospitaal te Hollandia gebracht. Het vliegkampschip, dat zich kennelijk weer in de omgeving van Hollandia bevindt, behoefde hiervoor de haven van Hollandia niet binnen te lopen.

Overval door Daroel Islam

De Darul Islam heeft een overval gepleegd op een theeplantage in het Garoet-district ten zuid-oosten van Bandoeng.

Een bende van 120 man doodde daar bij 17 mensen. Bovendien vielen er 12 gewonden.

De aanvallers werden later door een eenheid van het leger verjaagd.

Kamer-commissie brengt voorlopig verslag uit

Oppositie wil N. G. Raad alleen voor autochtonen

Den Haag ANP. In het voorlopige verslag van de vaste commissie voor Nederlands Nieuw Guinea uit de Tweede Kamer over het wetsontwerp partiele herziening bewindsregeling Nieuw Guinea, was men algemeen van oordeel, dat de regering alle lof verdient voor de snelle wijze, waarop zij tot indiening van dit wetsontwerp is gekomen, en voor de wijze, waarop zij poogt haar opvattingen over de gang der zelfbeschikking in dit ontwerp tot uitdrukking te brengen.

Van verschillende zijden verklaarde men met instemming van het wetsontwerp te hebben kennis genomen.

CRITIEK

Vele leden verklaarden evenwel, dat hun opvattingen over de gang naar zelfbeschikking belangrijk afwijken van die der regering.

Zij bleven van oordeel, dat dit proces alleen dan met de gewenste snelheid kan verlopen, indien een streefdatum wordt ingesteld voor het moment, waar op de autochtone bevolking een uitspraak zou moeten doen over haar verdere status.

Met deze opzet is de "structuur van het wetsontwerp naar hun mening niet verenigbaar.

"INWONERS"

Dit wetsontwerp gaat immers niet uit van de autochtone bevolking en haar toekomst, maar van de "inwoners" van Nederlands Nieuw Guinea als een eenheid.

Die eenheid is in politieke zin kunstmatig aangezien het Nederlandse volksdeel daar aanwezig is als gevolg van de door Nederland over het gebied uitgeoefende heerschappij, een heerschappij, die thans, naar het oordeel van de Nederlandse regering, bestemd is om op den duur te eindigen.

Het ambtenaren-apparaat en de groeperingen die voor de voorzieningen hiervan een bestaan op Nederlands Nieuw Guinea vinden, vormen een element, dat, hoe dan ook, van voorbijgaande aard moet worden geacht.

Het kwam deze leden dan ook onjuist voor deze tijdelijke bevolkingsgroepen vertegenwoordigd te doen zijn in een raad, welks bedoeling immers moet zijn de grondslagen te leggen voor de blijvende politieke toekomst van West Nieuw Guinea.

Deze, door de regering voorgestelde structuur, is des te minder houdbaar, omdat bij de bestaande toestanden, de Nederlandse groep, politiek, sociaal, economisch en cultureel, zoveel sterker is dan de autochtone bevolking, die zich nog aan de aanvang van haar ontwikkeling bevindt.

Het samenbrengen van deze twee groepen in een Raad achtten deze leden dan ook in politieke zin niet in het belang van de groepering, waarom het werkelijk gaat, nl. de autochtone bevolking.

Deze leden zouden dus de Nieuw Guinea Raad willen zien als een Raad ter vertegenwoordiging van de autochtone bevolking van Nederlands Nieuw Guinea [art. 72].

Zij zouden er bij de regering op willen aandringen het wetsontwerp in die zin te willen veranderen. Zij meenden voorts, dat zelfs van het standpunt der regering alleen een samenstelling van de Raad aanvaardbaar zou moeten zijn, waarbij van de aanvang af een zeer duidelijke autochtone meerderheid aan

wezig zou zijn.

COMMISSARIS ?

In alle gevallen blijft de noodzaak om autochtone leden voor de Raad aan te wijzen althans in de beginperiode, bestaan. Deze leden achtten het echter onjuist, dat die aanwijzing zou geschieden door de Gouverneur, die te zeer met het handhaven van de bestaan de toestanden is verbonden, dan dat hij kan worden gezien als de aangewezen bevorderaar van een ontwikkeling, die hem overbodig moet maken.

Deze leden meenden verder, dat het aanbeveling zou verdienen, indien de regering op Nederlands Nieuw Guinea een commissaris zou delegeren, belast met de bevordering van het proces der zelfbeschikking.

Deze commissaris zou dan o.m. belast kunnen worden met het aanwijzen van de autochtone leden van de Nieuw Guinea Raad. Kan de regering een dergelijke regeling aanvaarden?

Heeft de regering kennis genomen van de methoden, die in gebieden welke in de jongste tijd tot zelfstandigheid zijn gekomen - vaak na een korte periode van voorbereiding -, zijn gevolgd om tot dit resultaat te komen, b.v. in Somalia? Zou de regering hieromtrent de nodige gegevens willen verstekken? Deze leden wilden er tevens op wijzen, dat, indien hun opvattingen zouden worden aanvaard, een orgaan nodig zou zijn, waarin de belangen van de niet-autochtone bevolking gedurende de overgangperiode tot uitdrukking moet komen. Een dergelijk orgaan mag echter geen betekenis hebben voor het bepalen van de politieke toekomst van Nederlands Nieuw Guinea.

Deze leden meenden, dat zij verdere besouwingen over het onderhavige wetsontwerp moesten laten afhangen van het antwoord der regering over de hierboven gemaakte principiële opmerkingen.

INSTEMMING

Zeer vele andere leden verklaarden in te stemmen met het beginsel, dat in de Nieuw Guinea Raad geen onderscheid wordt gemaakt naar bevolkingsgroepen. Verschillende leden meenden, dat een typisch verschijnsel van een in geleidingen opgedeelde koloniale maatschappij juist zodanig onderscheid zou zijn. De eenheid der samenleving in Nederlands Nieuw Guinea, ongeacht ras en afkomst, moet vooropstaan om tot een gezonde en harmonische ontwikkeling te komen. Zij juichten het toe, dat in dit ontwerp geen raciale onderscheiding wordt aangetroffen.

Bij het beoordelen van dit ontwerp, stelden verschillende van deze leden zich op het standpunt, dat het gaat om een begin; de regering zal dan ook be-

Vervolg op pag. 4

Openbare partij-bijeenkomst te Hamadi DVP legt nadruk op behoefte aan Ned. steun Zwakke formulering van doelstellingen

Gisteravond hield de Democratische Volkspartij [DVP] haar reeds aangekondigde openbare vergadering op dezelfde plaats als waar enige tijd geleden de oprichtingsvergadering van de Partel Nationaal plaats vond nl. het Sociaal Centrum te Hamadi. Achtereenvolgens spraken de voorzitter van de partij A. Roemtoboy, de secretaris M. Roemainoem, Mr. J.O. de Rijke en de oud voorzitter van DVP, I. Jacadewa. De adviseur van de partij Z. Bagre sprak een kort slotwoord.

De publieke belangstelling was niet overmatig groot.

OORSPRONG

Voorzitter Roemtoboy gaf een uiteenzetting van de oorsprong van de Democratische Volkspartij, die hij via de Gerakan Persatuan Nieuw Guinea [GPNG] herleidde tot een initiatief van wijlen Resident van Eechoud. In 1949 werden ons de ogen door de heer Van Eechoud geopend, aldus Roemtoboy en werden wij ons bewust, dat we geen gehoor aan de Indonesische eisen moesten geven, maar samen met de Nederlanders aan de voorbereiding van de zelfstandigheid van Nieuw Guinea moesten werken. Dit besef vond zijn uiting in de oprichting van de genoemde GPNG, de eerste nationale Nieuw Guinese beweging. De personen die een leidende positie in de GPNG, hebben bekleed, aldus Roemtoboy, hebben in 1957 de DVP opgericht.

VLAG

Aan de achterwand van het podium was een Nederlandse vlag bevestigd met de letters GPNG. Om de overgang van GPNG naar DVP te symboliseren, toonde de heer Roemtoboy aan het publiek een door hem ontworpen op papier getekende nieuwe vlag die de eerstgenoemde zou vervangen.

Ze bestond uit een Nederlandse vlag, aangevuld met een oranje driehoek, een ster, een paradijsvogel en twee palmtakken.

Overgaande tot de doelstelling van DVP stelde de voorzitter van de partij de eis, dat ieder jaar tien jongeren op kosten van de regering naar Nederland gestuurd zouden worden om er te studeren. Ouders van PMS leerlingen werden verzocht de namen van hun kinderen bij DVP op te geven.

De tweede eis van de heer Roemtoboy was de invoering van het Engels als voertaal in Nieuw Guinea omdat het Nederlands te moeilijk aan te leren was voor de kinderen.

Uitdrukkelijk stelde hij dat er plaats was voor alle huidige niet-inheemse bevolkingsgroepen in Nieuw Guinea, en hij vroeg zich af waar Nieuw Guinea zijn vooruitgang vandaan moest krijgen als de Nederlanders vertrokken.

PROGRAMMA

De heer Mozes Roemainum, secretaris van de partij, die vervolgens het woord voerde, hield zich in 't bijzonder bezig met het voorlezen en het verduidelijken van het partijprogramma.

De vertaling van dit program van 9 punten drukken wij hieronder af.

1. Het doel van DVP is: De handhaving en de bevestiging van het bewind van de Nederlandse regering op basis van het Nederlandse leiderschap jegens Nieuw Guinea, zoals is neergelegd in de Bewindsregeling Nieuw Guinea van

1960/1970, en in overeenstemming met artikel 73 van het handvest van de Verenigde Naties.

2. Met betrekking tot de kwestie van de vrijheid van Nieuw Guinea, die de Nederlandse regering wil geven, streeft DVP er naar om deel te nemen aan het overleg met betrekking tot het punt van de last die Nieuw Guinea's vrijheid betekent.

Indien DVP van gevoelen is, dat deze vrijheid nog niet door het volk van Nieuw Guinea zelf gedragen kan worden, zal DVP aan de regering in Nederland voorstellen, in het bijzonder aan de Verenigde Naties, om voortgaande aandacht aan de genoemde vrijheid te schenken die de Nederlandse regering aan het volk van Nieuw Guinea wil geven.

3. DVP strijdt er voor en dringt er op aan bij de regering, dat DVP deel neemt in alle besprekingen die betrekking hebben op de politiek en de ontwikkeling van de actieve opvattingen van de regering met betrekking tot de vooruitgang van Nieuw Guinea; ook al bedrijft de Nederlandse regering interesse-politiek, alias een politiek van "winst-verlies" in Nieuw Guinea.

4. DVP bevordert steeds de invloed van zijn streven met inspanningen die politiek economisch sociaal en cultureel zijn gefundeerd.

5. DVP beschermt steeds de rust en het recht op vrijheid van alle bevolkingsgroepen en alle godsdiensten die in Nieuw Guinea aanwezig zijn.

6. DVP streeft er naar om zijn opvatting en zijn voorstel aan de overheid kenbaar te maken, met betrekking tot de inwoners van Nieuw Guinea om het lot van personen die zich werkelijk voor de maatschappij inspannen, te verbeteren en, wat belangrijk is, om die personen aan te wijzen om op te treden als volksvertegenwoordiger bij de besprekingen zowel in binnen- als buitenland.

7. Met betrekking tot de opbouw van land en volk van Nieuw Guinea, bevestigt en beschermt DVP definitief het bewind van de Nederlandse regering bij de besprekingen met de regeringen van het Verbond van de Zuid Pacific.

8. DVP strijdt voor en schenkt voortdurend aandacht aan 't lot van zowel de arbeiders die een administratieve werkkring hebben als zij die handenarbeid verrichten, opdat van de zijde van de gouvernements of particuliere werkgevers de lonen, de huisvesting, de medische verzorging enz. enz. wordt verbeterd.

9. Op basis van het democratisch principe en de vaderlandsliefde voor Nieuw Guinea, zal DVP constant strijden voor een soevereine en welvarende Melanesische Federatie.

DVP zal er aandacht aan schenken, dat naast het ontwikkelen van de Ne-

derlandse taal ook het Engels en het Frans op de middelbare scholen tot ontwikkeling gebracht zullen worden.

TRADITIE

De heer Roemainoem meende dat DVP al kon bogen op een traditie, maar dat het haar plicht was om nu, na de oprichting van Parna niet achter te blijven.

Na de pauze voerde Mr. J.O. de Rijke het woord. Hij gaf een kort overzicht van de geschiedenis van Nieuw Guinea: hoe de oorspronkelijke ongebondenheid verdween met de komst van het Nederlandse gezag, en hoe met name na 1950 de opbouw van het land op alle gebied met kracht ter hand werd genomen.

Eens, aldus Mr. De Rijke, komt voor ieder land de dag dat de bevoogding door een vreemde mogendheid een einde neemt en dan breekt een periode van vrijheid aan. Mr. De Rijke wijdde vrij uitvoerig aandacht aan de implicaties van dit begrip vrijheid, dat zijns inziens bepaald werd door de bevoegdheid en de macht van het volk om zijn eigen overheid te kiezen.

GOEDE EN KWADE KANTEN

Vervolgens vergeleek hij het goede van het Nederlandse bewind met de gemaakte fouten die zich z.i. tot elkaar verhielden als 90:10. Hij hekeld het optreden van de politie tegenover de papoea's en vond dat een zelfstandig Nieuw Guinea het Nederlandse voorbeeld in dit opzicht niet moest volgen. Hij meende echter, dat de gemaakte fouten niet op rekening van de hoge Nederlandse overheid gebracht kon worden en zeker niet op die van HM. Koningin Juliana, maar dat het hier steeds ging om vergrijpen van lagere ambtenaren.

De bestuursambtenaar in de kleinere plaatsen schilderde de heer De Rijke af als "een God in zijn district."

Aan de andere kant legde hij de nadruk op het goede dat de Nederlanders hier gebracht hadden: zoals de medische dienst en het onderwijs, die geheel door Nederland worden betaald.

Over de besteding van de 70 miljoen subsidie van Nederland liet hij een kritisch geluid horen en meende dat er te veel geld werd gependeed aan stenen huizen in Dok V die na de soevereiniteitsoverdracht een blok aan het been van de samenleving zouden zijn.

Hij drong tenslotte aan op meer onderwijs en op de invoering van het Engels als voertaal in Nieuw Guinea.

Hij meende dat het, gezien de vele onbekwame hoogwaardigheidsbekleders in Nieuw Guinea, geen kwaad zou kunnen, indien men hier ook Engelse of Amerikaanse deskundigen zou aantrekken naast Nederlandse.

Hij hoopte dat DVP een voorbeeld in arbeidzaamheid en verstandelijkheid zou zijn en niet het oor zou lenen aan demagogie.

Na Mr. De Rijke kwam de ex-voorzitter van DVP, de heer Jacadewa, aan het woord, die zijn lange toespraak voor een deel wijdde aan zijn aandeel in de ontwikkeling van GPNG en DVP, en vervolgens een eigen politiek programma ontvouwde. Hij sprak de wens uit, dat er drie klassen zouden ontstaan die politiek georganiseerd zouden worden in een volkspartij, een labour partij en

-Vervolg op pag. 4

een liberale partij, en dat de drie klassen in DVP een eenheid zouden vinden) In de loop van de toespraak van de heer Jacadewa verslapte de aandacht van het publiek dat voor een deel naar huis ging.

De vergadering werd besloten met een slotwoord van de adviseur van de partij de heer Z. Bagre, die de aanwezigen wel thuis wenste.

De leiders en de sympathisanten van de DVP zijn bijna zonder uitzondering ouder dan die van Parna.

Vervolg van pag. 2

reid moeten zijn om, wanneer aanpassing aan de groei van de politieke ontwikkeling dit vereist, snelle wijzigingen in de bestaande wetten aan te brengen. De ontwikkeling kan zeer snel gaan en daarom achtten deze leden en met hen veel andere leden het beter, om de zittingstijd van de eerste Nieuw Guinea Raad in plaats van op 3 op 2 jaren te stellen.

Wat benoeming van een commissaris, belast met de bevordering van het proces der zelfbeschikking, betreft, was het zeer vele leden niet duidelijk, waarom tegen een dergelijke functionaris niet dezelfde bezwaren naar voren zouden kunnen worden gebracht als tegen de gouverneur.

Als vertegenwoordiger van de kroon komt hem de bevordering van het proces der zelfbeschikking juist toe.

Wel waren verschillende van deze leden geporteerd voor de gedachte een speciale functionaris te benoemen, die belast zou zijn met de bevordering van de decentralisatie. Deze zou ten aanzien van het proces van zelfbeschikking een adviserende taak kunnen krijgen.

DEMOCRATISCHE OPBOUW

Velen van de hier aan het woord zijnde leden achtten de door de regering aangevoerde beweegreden tot spoedige instelling van de Raad alleszins juist. Daarnaast blijft het noodzakelijk de democratische opbouw van beneden af krachtig te stimuleren.

Met de regering waren deze leden van mening, dat in de huidige situatie met de instelling van een centraal vertegenwoordigend orgaan niet moet worden gewacht tot de groei van lagere gemeenschappen en hun democratisering daartoe geleidelijk de bouwstoffen geleverd zouden hebben, doch dat een versnelling van dit proces moet worden beproefd door creatie van het toporgaan langs andere wegen in de hoop, dat zulks de democratische ontwikkeling ook naar beneden toe in positieve zin zal beïnvloeden.

Ongetwijfeld heeft deze methode het karakter van forceren en draagt zij derhalve gevaaren in zich van een onharmonische ontwikkeling.

Men zal daarop uiteraard bij voortdurende bedacht moeten zijn en bijzonderlijk bij samenstelling en leiding van de in te stellen Nieuw Guinea Raad zeer behoedzaam te werk moeten gaan.

De snelle indiening van het wetsontwerp bewijst naar de mening van verschillende leden en verscheidene andere sloten zich bij hun opvattingen aan de ernst der regering om de staatkundige ontwikkeling en de bevordering van de zelfwerkzaamheid van vertegenwoordigende lichamen tot stand te brengen.

„WARENHUIS JULIANA“

VRAAGT PER 1 OCTOBER A.S.

- ◆ employé voor haar snackbar.
- ◆ Sollicitaties mondeling dan wel
- ◆ schriftelijk bij Nigimy N.V.

Hoewel grote delen van Nederlands Nieuw Guinea nog niet tot die staat van ontwikkeling zijn gekomen, dat dit wetsontwerp daarop direct toegepast kan worden, kunnen de instelling van een centraal vertegenwoordigend lichaam en de bevordering van lokale decentralisatie niet uitgesteld worden met het oog op de meer ontwikkelde delen van het land, terwijl zij ongetwijfeld mede kunnen werken aan de bespoediging van openlegging dier nog achtergebleven landstreken.

LANGZAME GROEI

Voorlopig zal naar de mening van deze leden veel van wat in dit wetsontwerp geprojecteerd is langzaam van de grond komen. Het zal ook voor een groot deel afhangen van de bereidwilligheid en het inzicht van hen, die met de realisering belast worden.

Is het niet gewenst, zo vroegen zij, dat ter bevordering van de decentralisatiegedachte een afzonderlijk ambtelijke bestuursorganisatie wordt ingesteld. Zulks zou ook de objectiviteit bevorderen, die nodig is om de lokale decentralisatie te bespoedigen en deze met een zekere onafhankelijkheid tegenover het bestuur te bevorderen.

De Dienst van Sociale Zaken en Justitie maakt bekend, dat met ingang van 1 september a.s. de logiestarieven van de Gouvernements-hotels hier te lande en het Gouvernementslogeergebouw te Hollandia Binnen, welke instellingen open zijn voor alle landaarden, zullen worden verhoogd en wel van de Gouvernements-hotels van f 20,— en f 22,50 p.p.p.d. tot respectievelijk f 23,— en f 26,— p.p.p.d. en van het Logeergebouw van f 10,50 p.p.p.d. tot f 12,50 p.p.p.d.

TE KOOP WEGENS VERTREK NAAR HOLLAND

1 VESPA-SCOOTER 150 cc.
 bouwjaar 1958 i.z.g.s. f 1150,—
OOK OP AFBETALING.
FAM. POST, SANTA ROSA

no. 2211

Sentifar: Vrijdag 26/8 kindersfilm "Het avontuur van de Toverknijpers" Aanvang 7 uur. 2206

Sentifar: zaterdag 27/8. Gezellige avond m.m.v. de "Sentifarband" aanvang 9 uur. Niet leden f 2,50. Kleding Pret-hemd. 2206

Te koop: Fauteuls plus kloostertafel, Philips radio, schermelamp, BMW 500 cc f 1500.— **W. de Quilletes, Pol. I 4773**
 no. 2208

Voor a.s. vrijdag en zaterdag serveert "DE WIGWAM" nassi-tjampur, des zondags lontong tjap gamah, sate. Dageelijks ijskoud bier. no. 2210

Te koop: erfpachtperceel [75 jaar] plus minus 1200 m2, bouwrijp tegen de gemaakte kosten. Post, Santa Rosa.
 no. 2211

BOEKHANDEL "GEBR. TERLAAK" heeft ontvangen:

"TONO TONG"

ZIGO Zaterdag 27 augustus Feestavond voor leden en genodigden. M.m.v. de "JIVE ROCKETS" Aanvang 20.30 uur. Introductiekaarten verkrijgbaar bij het bestuur.
 no. 2209

JACHTCLUB vertoont op vrijdag 26-8 "BIRD OF PARADISE" met Jeff Chandler, Debra Paget en Louis Jourdan.

HUISVROUWEN VERENIGING Kindermiddag 26 augustus 17.00—19.00 uur, tentoonstelling kinderwerk-toneel.

ALLEN WELKOM

Entree f 0,25, ook voor niet leden
 no. 2207

Filmprogramma

ORIENT THEATER

vertoont heden 25-8 en morgen 26-8 "THE SON OF ALI BABA" In kleuren, met Tony Curtis, Piper Laurie en Hugh O' Brian. Avontuur en romantiek in het exotische Oosten.

Haven zaterdag 27-8 en zondag 28-8 de lang verwachte Rock en Roll film:

"LOVING YOU"

met de overbekende Rock en Roll ster Elvis Presley.

Holl.-Binnen heden 25-8: **REVOLT IN THE BIG HOUSE** met Gene Evans.

Sentani heden 25-8: **"RIDE A CROOKED TRAIL"** met Audie Murphy.

Holl.-Binnen morgen 26-8: **"THE STRANGE DOOR"** met Boris Karloff.

REX THEATER

vertoont heden voor het laatst de film "ONTVOERING OP KRETA"

[I'LL MEET BY MOONLIGHT]

Met Dirk Bogarde en Peter Oxley Het verhaal van een ontvoering van een Duitse Generaal. Dirk Bogarde is in deze film op z'n best.

Jeff Chandler, Debra Paget in de kleuren film van 20th Century Fox

"BIRD OF PARADISE"

Heel spoedig in REX.